

Didàctica de la Música

Codi: 44322
Crèdits: 15

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4310486 Formació de Professorat d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyaments d'Idiomes	OT	0	A

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Laia Viladot Vallverdu

Correu electrònic: Laia.Viladot@uab.cat

Altres indicacions sobre les llengües

Si l'ús de la llengua catalana (oral i escrita) no es considera prou correcte, es pot suspendre l'assignatura

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Julia Getino Díez

Joan Escoda Domenech

Equip docent extern a la UAB

Catalina Canyelles

Josep Lluís Zaragoza

Prerequisits

No se'n contemplen.

Objectius

Aquest bloc mostrarà el destacat paper que la música hauria de desenvolupar en l'etapa d'educació secundària, així com l'aportació de models i recursos per a la docència en aquest context. Per això, es posarà l'accent en la formació didàctica i la reflexió sobre l'acció, tot i que també es contemplarà certa formació musical i cultural com a base necessària per a la pràctica docent de qualitat.

Es plantegen els objectius següents:

- Desenvolupar habilitats i coneixements que permetin descobrir, conèixer i gaudir de la música, i fer-ne ús en la tasca docent.
- Reconèixer el valor de la pràctica i l'educació musical com a portadora de significats socials i culturals.
- Desenvolupar habilitats i coneixements que permetin una acció pedagògica inclusiva.

- Desenvolupar recursos i estratègies metodològiques relacionats amb la pràctica musical, concretament en les dimensions d'audició, creació i interpretació.
- Descobrir relacions que es poden establir entre la música (o art sonor) i altres àrees de coneixement, per tal de fomentar projectes i propostes didàctiques interdisciplinàries.
- Conèixer els elements del currículum i els processos de programació en didàctica de la música.
- Formar part i portar a terme un projecte col·lectiu on l'expressió musical hi tingui un paper central i que impliqui el desenvolupament de competències professionals
- Dissenyar eines i estratègies per a l'avaluació formativa i formadora
- Ser capaç de formular i fonamentar principis psicopedagògics en relació a la pròpia tasca docent.
- Introduir-se a qüestions fonamentals de la recerca en didàctica de la música.

Competències

- "Concretar el currículum que s'implantarà en un centre docent participant en la planificació col·lectiva del mateix; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat dels estudiants."
- "Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribueixin a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on estigui ubicat; desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació dels estudiants de manera col·laborativa i coordinada; participar en l'avaluació, investigació i innovació dels processos d'ensenyament-aprenentatge."
- Adquirir estratègies per a estimular l'esforç de l'estudiant i promoure la seva capacitat per a aprendre per sí mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que facilitin l'autonomia, la confiança i la iniciativa personals.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la als processos d'ensenyament-aprenentatge en les matèries pròpies de la especialització cursada.
- Comunicar-se de manera efectiva, tant de manera verbal com no verbal.
- Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a la especialització docent corresponent, així com el cos de coneixements didàctics al voltant als processos d'ensenyament-aprenentatge respectius.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per a fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.
- Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible.
- Fer un ús eficaç i integrat de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- Generar propostes innovadores i competitives en l'activitat professional i en la investigació.
- Interpretar les diferents necessitats educatives dels alumnes amb la finalitat de proposar les accions educatives més adequades.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament-aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels estudiants així com la orientació dels mateixos tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Posseir les habilitats d'aprenentatge necessàries per a poder realitzar una formació contínua tant en els continguts i la didàctica de l'especialitat, com en els aspectes generals de la funció docent.

Resultats d'aprenentatge

1. Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament-aprenentatge en les matèries pròpies de la especialització cursada.
2. Comunicar-se de forma efectiva, tant verbal com no verbalment.
3. Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per a fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.

4. Crear un clima que faciliti la interacció i valori les aportacions dels estudiants per a fomentar l'aprenentatge de la Música a l'aula.
5. Demostrar que coneix contextos i situacions a les que sigui possible aplicar els diferents continguts que integren el currículum de Secundària Obligatoria i del Batxillerat, subratllant el caràcter pràctic, creatiu i educatiu de la sensibilitat que comporta el cultiu musical en grup.
6. Demostrar que coneix el valor formatiu i cultural de la Música i dels continguts d'aquesta disciplina que s'imparteixen a l'Educació Secundària Obligatoria i al Batxillerat, i integrar aquests en el marc de la ciència, la cultura i l'art.
7. Demostrar que coneix els currículums de Música de la ESO i del Batxillerat.
8. Demostrar que coneix els desenvolupaments teòrico-pràctics de l'ensenyament i l'aprenentatge de la música.
9. Demostrar que coneix i que sap aplicar propostes docents innovadores a l'àmbit de la Música.
10. Demostrar que coneix la història i els desenvolupaments recents de la Música per a transmetre una visió dinàmica de la mateixa i donar sentit a la música escolar, destacant la gènesi dels coneixements musicals.
11. Dissenyar i planificar espais d'aprenentatge en els que la pràctica musical vocal, instrumental, mitjançant suports electrònics sigui freqüent i intel·lectual i emocionalment estimulant per als estudiants.
12. Dissenyar i planificar espais d'aprenentatge on la recepció i l'escolta musicals constitueixin els mitjans instrumentals per a una formació crítica i estètica de la oïda musical.
13. Entendre l'avaluació com un instrument de regulació i d'estímul a l'esforç, i conèixer i desenvolupar estratègies i tècniques per a l'avaluació de l'aprenentatge de la Música.
14. Generar propostes innovadores i competitives a l'activitat professional i a la investigació.
15. Identificar els problemes relatius a l'ensenyament i aprenentatge de la Música i plantejar possibles alternatives i solucions.
16. Interpretar les diferents necessitats educatives dels alumnes amb la finalitat de proposar les accions educatives més adequades.
17. Posseir les habilitats d'aprenentatges necessàries per a poder realitzar una formació contínua tant en els continguts i la didàctica de la Música, com en els aspectes generals de la funció docent.
18. Seleccionar, utilitzar i elaborar materials per a l'ensenyament de la Música.
19. Transformar els currículums de Música en seqüències d'activitats d'aprenentatge i programes de treball.
20. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació e integrar-les en el procés d'ensenyament-aprenentatge de la Música.

Continguts

Assignatura 1: DIDÀCTICA de la música a l'aula de secundària (9ECT)

1.1. Organització de l'ensenyament, disseny curricular i planificació

El currículum de música de l'ESO i el batxillerat

Competències d'àmbit i competències transversals

La transició entre etapes educatives

Enfocaments/mirades per la programació i perfil docent

Disseny seqüència didàctica (*top-down i bottom-up*)

1.2. Estratègies i recursos d'aula

Contextos d'aprenentatge: Audició, Interpretació, Creació

Processos i metodologies d'aula

Organització de l'espai i el temps

Avaluació i regulació dels aprenentatges

1.3. Aspectes transversals

Inclusió NESE

Interculturalitat i perspectiva de gènere

Interdisciplinarietat

Música i comunitat

Assignatura 2: Innovació docent i iniciació a la recerca educativa en didàctica de la música (6ECT)

La pràctica reflexiva: la reflexió sobre la pràctica i la seva relació amb la innovació educativa.

El docent investigador/a: Introducció a la recerca-acció

Mostra d'experiències innovadores

Formació continuada al llarg de la vida

Metodologia

Partint de propostes pràctiques i activitats d'aula es construirà criteri didàctic i es promourà la reflexió conceptual. Per aquests motius, és imprescindible la implicació i participació activa de tots i totes les estudiants de forma continuada.

Les hores que s'especifiquen per cadascuna de les activitats formatives són orientatives i es poden veure modificades lleugerament en funció del calendari o les necessitats docents.

Tot i que aquest bloc es concep de forma presencial, la metodologia d'aula i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions de presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
assistència i participació a classe, realització i avaluació de les activitats proposades, i sortides (si és el cas)	97	3,88	
Tipus: Supervisades			
realització, revisió i avaluació dels treballs proposats	90	3,6	
Tipus: Autònomes			
anàlisi de lectures i propostes d'innovació didàctica, realització d'informes, disseny d'activitats, anàlisi i resolució de casos, elaboració del portafolis	188	7,52	

Avaluació

L'avaluació d'aquest bloc compta amb diferents tasques i activitats:

- Anàlisi de supòsits pràctics (en grup)
- Exposició oral breu sobre un tema en format de vídeo (individual)
- Activitats al fòrum (individual)
- Disseny i desenvolupament d'una activitat d'aula.

Es farà una entrega inicial del disseny del treball (tipus guió), es realitzarà l'exposició oral a classe i, finalment, s'entregarà la versió definitiva (re-disseny, si és el cas) que incorporarà els aprenentatges a partir del feedback dels companys i professor/a i de la presa de consciència del procés d'aula. Per tant, d'aquesta part s'avalua:

- disseny inicial/guíó del treball (grupal = 5%) +
- exposició a l'aula (individual = 20 %) +
- disseny reajustat/definitiu (grupal = 15%)

- Portafolis (individual)

Reflexions sobre els temes tractats a l'assignatura 2 + aquelles conclusions rellevants i aprenentatges de l'assignatura 1.

Per a ser avaluat és necessari assistir a un mínim del 80% de les sessions i participar a classe, col·laborar en els treballs de grup i presentar els escrits individuals obligatoris en els terminis fixats.

Per aprovar aquest bloc, cal mostrar una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent. En totes les activitats es tindrà en compte, doncs, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics. Una activitat pot ser retornada (no avaluada) o suspesa si el professor/a considera que no compleix aquests requisits.

Les entregues de treballs es realitzaran prioritàriament via virtual. Es podran habilitar altres vies d'entrega, previ acord amb el professorat, informades de forma presencial a la classe i via virtual. No s'acceptaran treballs lliurats per vies no acordades amb el professorat ni tampoc treballs lliurats amb formats incorrectes, que no incloguin el nom dels autors o que es lliurin fora de termini.

Els treballs escrits hauran de lliurar-se en llengua catalana (les excepcions raonades les valorarà l'equip docent).

Les notes de les activitats d'avaluació es donaran a conèixer com a màxim un mes després del seu lliurament.

Per poder calcular la mitjana ponderada i superar el mòdul cal obtenir una qualificació de 4 o superior a les tasques següents: disseny i desenvolupament d'una activitat d'aula i el portafolis. En cas de no obtenir la nota mínima final per aprovar el mòdul es requerirà una nova entrega del portafolis i/o del treball d'aula, segons sigui el cas, com a mecanisme de recuperació.

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació. En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació (com el plagi), es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Les qüestions o dubtes referents a l'avaluació que no estiguin recollits en les indicacions anteriors es regiran pels següents documents:

- Criteris i pautes generals d'avaluació de la Facultat de Ciències de l'Educació (<http://www.uab.cat/web/informacio-academica/avaluacio/normativa-1292571269103.html>)

- Normativa d'Avaluació de la Universitat Autònoma de Barcelona. Títol IV: Avaluació. Versió segons les modificacions aprovades per acord del Consell de Govern de 12 de juliol de 2017 (<http://www.uab.cat/web/informacio-academica/avaluacio/normativa-1292571269103.html>)

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats al fòrum (individual)	10%	0	0	1, 2, 5, 6, 8, 10, 17, 20
Anàlisi de supòsits pràctics (en grup)	10%	0	0	2, 3, 5, 6, 7, 8, 13, 15, 16, 20
Disseny i desenvolupament d'una activitat d'aula (20% grup + 20% indiv)	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Exposició oral breu sobre un tema en format vídeo (individual)	10%	0	0	1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 18, 20
Portafolis (individual)	30%	0	0	1, 2, 5, 6, 7, 8, 10, 13, 15, 16, 17, 20

Bibliografia

Alsina, P. i VV.AA. (2012). La competència cultural y artística:7 ideas clave. Editorial Graó.

Alsina, P. i Sesé, F. (1994). La música y su evolución. Historia de la música con propuestas didácticas y 49 audiciones, 125. Editorial Graó.

Aróstegui, J.L., Espinosa, S., García, C., et al. (2007). La creatividad en la clase de música: componer y tocar. Editorial Graó.

Arús, A. Pérez, S. (2006). La rítmica como trabajo interdisciplinario de música y danza. *Eufonía. Didáctica de la música*, 36, pp. 98-112.

Aymerich, R., Lloró, J.M., Roca, E. (2011). *Junts a l'aula? Present i futur del model d'educació comprensiva a Catalunya* Barcelona. Fundació Jaume Bofill.

Barnes, M. i González, J. (2015). *Hacking education. 10 quick fixes for every school*. Times 10 publication.

Bowman, W. (2002). Educating musically. A R. Colwell i C. Richardson (Ed.), *The New Handbook of Research on Music Teaching and Learning*. Oxford University Press.

Carbonell, J. (2015). *Pedagogías del siglo XX. Alternativas para la educación educativa*. Octaedro editorial.

Caruncho, M. (Ed.) (2002). Historia de la música, Eufonía, 25. Editorial Graó.

Cavicchi, D. (2009). My music, their music, and the irrelevance of music education. A T. A. Regelski y J. T. Gates (Ed.), *Music education for changing times*. Springer.

Delalande, F. (1995). *La música es un juego de niños*. Ricordi Americana. [obra original de 1984]. Cortázar, M.I., Rojo, B.(2007). La voz en la docencia. Conocer y cuidar nuestra herramienta de trabajo. Col.: Desarrollo personal del profesorado. Editorial Graó.

Duran, D., Flores, M. i Miquel, E. (2019). Potenciar la cooperació en l'aprenentatge basat en projectes. *Àmbits de psicopedagogia i orientació*, 51, p.113-124. <https://doi.org/10.32093/ambits.vi51.1425>

Egea, C. (coord.), Aguilera, E., Lazkoz, P., Martínez-Riazuelo, I. (2002). *Rock & Orff. Beatles-Carlos Santana: propuestas para la interpretación en el aula*, 178. Editorial Graó.

Elliot, D.J. i Silvermann, M. (2015). *Music matters. A new philosophy of music education*. Oxford University Press.

Elliot, J. (1993). *El cambio educativo desde la investigación-acción*. Morata.

Elorriaga, A. (2012). Las voces adolescentes y el canto en la secundaria: un reto al alcance de todos, *Eufonía: Didáctica de la Música* (54), pp. 62-73.

Escoda, J. i González-Martín. C. (2020). Conèixer l'altre: una mirada intercultural des de l'aula de música. *Temps d'Educació*, 58, pp. 159-178.

Fernández Morante, B i Casas Mas, A. (2019): Por qué enseñar música no es suficiente: educación musical y su red nomológica. *Revista Internacional de Educación Musical*, 7, pp. 3-12.

Froehlich, H. (2011). *Sociología para el profesorado de música. Perspectivas para la práctica*, 291. Editorial Graó.

Fuertes, C. i Echebarría, I. (Ed.) (2008). *Projectes de treball i música*. ICE-UB.

Gardner, H. (1998). *Mentes Creativas. Una anatomía de la creatividad*. Editorial Paidós

Glover, J. (2004). *Niños compositores (4 a 14 años)*. Editorial Graó.

Giráldez, A. (1997). Educación musical desde una perspectiva multicultural: diversas aproximaciones. *Trans-Iberia*, 1. <http://www.sibetrans.com/trans/p12/trans-iberia-1997>

Giraldez, A. (2005). *Internet y educación musical*. Editorial Graó

González, C. i Valls, A. (2010). Músiques del món i treball per projectes. A *Actes del CiDd: II Congrés Internacional de Didàctiques*. <http://hdl.handle.net/10256/2856>

Gustems, J. I Elgström, E. (2008). *Guía práctica para la dirección de grupos vocales e instrumentales*. Editorial Graó.

Green, L. (2001) *Música, género y educación*. Morata.

Hernández, F. i Ventura, M. (2008). *La organización del currículum por proyectos de trabajo. El conocimiento es un calidoscopio*. Octaedro.

Higgins, L. (2012). *Community music. In theory and in practice*. Oxford University Press.

Martín, X. (2006). *Investigar y aprender cómo organizar un proyecto*. Horsori.

Malagarriga, T., Gómez, I. i Viladot, L. (2010). Bases de la proposta (part I). A Malagarriga, T. i Martínez, M. [eds.]. *Tot ho podem expressar amb música* (pp. 15-75). Dinsic Publicacions Musicals.

Nadal, N. (2007). *Músicas del mundo. Una propuesta intercultural de educación musical*.

ICE-Barcelona. Monereo, C., Castello, M. (1997). *Las estrategias de aprendizaje. Cómo incorporarlas a la práctica educativa*. Edebé.

North, A., Hargreaves, D., i O'Neill, S. (2010). The importance of music to adolescents. *British Journal of Educational Psychology*, 70 (2), pp. 255-272.

Ovejero, A. (2018). *Aprendizaje cooperativo crítico. Mucho más que una eficaz técnica pedagógica*. Pirámide.

Pozo, J.I. (1996). *Aprendices y maestros*. Alianza-Psicología Minor

- Pozo, J. I., Pérez, M. P., Torrado, J. A i López-Iñíguez, G. (coords.). (2020). *Aprender y enseñar música. Un enfoque centrado en los alumnos*. Morata.
- Pozo, J. I., Scheuer, N., Del Puy, M., Mateos, M., Martín, E., i de la Cruz, M. (Coord.). (2006). *Nuevas formas de pensar la enseñanza y el aprendizaje: las concepciones de profesores y alumnos*. Editorial Graó.
- Pozuelos, F. (2007). *Trabajo por proyectos en el aula: Descripción, investigación y experiencias*. MCEP.
- Pujolàs, P. (2003). *Aprender junts, alumnes diferents. Els equips d'aprenentatge cooperatiu a l'aula*. Eumo.
- Pujolàs, P. (2009). *9 ideas clave. El aprendizaje cooperativo*. Editorial Graó.
- Sanmartí, N. (2019). Avaluar i aprendre: un únic procés. Col·lecció: Recursos educatius, sèrie: El diari d'educació. Octaedro.
- Sloboda, J. A. (2012). *La mente musical: La psicología cognitiva de la música*. Antonio Machado Libros.
- Sackstein, S. (2015). *Hacking assessment. 10 ways to go gradeless in a traditional grades school*. Times 10 publication.
- Schafer, M. (1975). *El rinoceronte en el aula*. Ricordi Americana.
- Schafer, M. (1998). *El nuevo paisaje sonoro. Un manual para el maestro de música moderno*. Ricordi Americana.
- Schafer, M. (1998). *El compositor en el aula*. Ricordi Americana.
- Siankope, J. i Villa, O. (2004). *Música e interculturalidad. Cuadernos de educación intercultural*. Catarata.
- Small, C. (1980). *Música. Sociedad. Educación*. Alianza editorial.
- Swanwick, K. (1998). *Música, pensamiento y educación*. Morata.
- Schaeffer, P. (1988). *Tratado de los objetos musicales*. Madrid: Alianza editorial. [obra original de 1966].
- Trilla, J. (coord.), Cano, E., Carretero, M., Escofet, A., Fairstein, G., Fernández, J.A., González, J., Gros, B., Imberón, B., Lorenzo, N., Monés, J., Muset, M., Pla, M., Puig, J.M., Rodríguez, J.L., Solà, P., Tort, A. i Vila, I. (2011). *El legado pedagógico del siglo XX para la escuela del siglo XXI*, 159. Editorial Graó.
- Ulrich, M. (1982). *Atlas de la Música, I i II*. Alianza Editorial.
- Valls, A. i Calmell, C. (2010). *La música contemporània catalana a l'escola*. Dinsic Publicacions Musicals.
- Zaragozá, J.L. (2010). *Didáctica de la música en la educación secundaria. Competencias docentes y aprendizaje*, 265. Editorial Graó.
- Recursos a la xarxa
- Calaix de música: <https://sites.google.com/a/blanquerna.url.edu/calaix-de-music/>
- Teler de música: <http://www.telermusica.com/ca/>
- Pedagogia musical activa: <http://pedagogiamusicalactiva.blogspot.com/>
- Harmonies: <https://blocs.xtec.cat/harmonies/>
- Camins sonors: <https://caminssonors.wordpress.com/>
- EduGlosa - Improversem: <http://www.eduglosa.cat/glosateca/programacions/improversem-reflexio-i-debat-mitjancant-la-glosa-i-el-rap/>

Teoría: Música theory web: <https://www.teoria.com/>

Classe de música 2.0 (MaríaJesús Música): <https://www.mariajesusmusica.com/>

8notas: <https://www.8notes.com/>

Canal de Youtube de Jaime Altozano: <https://www.youtube.com/c/JaimeAltozano/videos>

Canal de Youtube de Shauntrack: <https://www.youtube.com/channel/UCo5HJNjfdSoPWsdAHLsvSxQ>

IMSLP / Biblioteca Musical Petrucci: https://imslp.org/wiki/P%C3%A0gina_principal

Documentació del marc legislatiu

DECRET 187/2015, de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria:

https://www.vilafranca.cat/doc/doc_20206535_1.pdf

DECRET 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu

inclusiu: <http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/7477/1639866.pdf>

ORDRE ENS/108/2018, de 4 de juliol, per la qual es determinen el procediment, els documents i els requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria:

http://cgtense.pangea.org/IMG/pdf/ordre_avaluacio_eso.pdf

Currículum ESO - Àmbit artístic:

<http://xtec.gencat.cat/web/.content/curriculum/eso/curriculum2015/documents/ANNEX-7-Ambit-artistic.pdf>

Competències bàsiques de l'àmbit artístic:

<http://ensenyament.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/colleccions/competencies-basiques>

Competències bàsiques de l'àmbit personal i social (competència transversal):

<http://ensenyament.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/colleccions/competencies-basiques>

Competències bàsiques de l'àmbit digital (competència transversal):

<http://ensenyament.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/colleccions/competencies-basiques>